Minister Edukacji

DEW-WWRKS.055.17.2025.JKP

Warszawa, 23 grudnia 2025 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-46-1212/25

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie Senator RP Pani Ewy Kaliszuk złożone 27 listopada 2025 r. podczas 46. posiedzenia Senatu RP, w sprawie funkcjonowania szkół przyszpitalnych w Polsce.

Szanowna Pani Senator,

odpowiadając na oświadczenie senatorskie w sprawie funkcjonowania przedszkoli specjalnych, szkół specjalnych, oddziałów specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych (dalej także: *szkół przyszpitalnych*) w Polsce, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji odnoszących się do poszczególnych rekomendacji zawartych w oświadczeniu.

Ad 1.

Baza danych systemu informacji oświatowej (dalej: SIO) jest to centralny zbiór danych w skład, którego wchodzi m.in. zbiór danych o szkołach i placówkach oświatowych oraz ich zespołach – Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych (RSPO). Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 13 lit. b ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej[1], w RSPO jest gromadzona informacja o związaniu organizacyjnym szkoły w podmiocie leczniczym. Dane te są jawne, o czym stanowi art. 51 ust. 1 tej ustawy. W bazie danych SIO jest gromadzona także informacja o związaniu organizacyjnym danego oddziału szkolnego w podmiocie leczniczym.

[1] Dz. U. z 2024 r. poz. 152, z późn. zm.

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

Obecnie, wykaz szkół i placówek oświatowych, w tym związanych organizacyjnie w podmiotach leczniczych, jest dostępny na stronie dane.gov.pl w zbiorze danych „Wykaz szkół i placówek oświatowych”[2].

Ad 2.

Działania wpisujące się w rekomendację dotycząca wzmocnienia i rozwoju infrastruktury edukacyjnej w podmiotach leczniczych są realizowane w ramach projektów dofinansowywanych z różnych źródeł dostępnych Ministerstwu Zdrowia[3], np. w programie krajowym Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FEnIKS), a także w ramach Subfunduszu infrastruktury strategicznej z Funduszu Medycznego (SIS FM). Przedstawiam poniżej przykłady wsparcia i rozwój infrastruktury edukacyjnej w podmiotach leczniczych.

Dobrym przykładem jest SP ZOZ Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze, który w ramach naboru FEnIKS obejmującego wsparcie III poziomu referencyjnego psychiatrii dla dzieci i młodzieży wykorzystał tę możliwość poprzez realizację zadania polegającego na wyposażeniu szkoły dla pacjentów. Konkurs przewidywał możliwość kompleksowego wsparcia oddziałów psychiatrycznych, a beneficjent uwzględnił potrzeby dotyczące kontynuacji procesu edukacyjnego w trakcie hospitalizacji. Projekt jest obecnie w trakcie realizacji, a jego zakończenie zaplanowano na grudzień 2029 r.

W przypadku SIS FM, w ramach konkursu na wybór propozycji projektów strategicznych podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień wyłoniono do dofinansowania projekty obejmujące m.in. infrastrukturę edukacyjną. Można wymienić następujące inwestycje:

1) Szpital Kliniczny im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu – nazwa projektu „Budowa, przebudowa, modernizacja i doposażenie oddziałów i innych komórek organizacyjnych opieki psychiatrycznej dzieci i młodzieży oraz dorosłych w Szpitalu Klinicznym im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu”. Inwestycja obejmuje m.in. budowę i doposażenie oddziałów dla działalności psychiatrii dzieci i młodzieży Szpitala Klinicznego: utworzenie sal lekcyjnych i sal spotkań dla pacjentów objętych obowiązkiem szkolnym;
2) Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdroje” w Szczecinie – nazwa projektu: „Budowa budynku na potrzeby stacjonarnego oraz ambulatoryjnego leczenia chorób psychicznych dzieci i młodzieży wraz z wyposażeniem i dostosowaniem infrastruktury zewnętrznej w ramach subfunduszu infrastruktury strategicznej”. Inwestycja obejmuje m.in. budowę nowego budynku, w którym powstaną dodatkowe sale lekcyjne;
3) Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. św. Jadwigi w Opolu – nazwa projektu: „Rozbudowa Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Św. Jadwigi w Opolu Centrum Psychiatrii Dla Dzieci i Młodzieży”. Inwestycja obejmuje m.in. utworzenie szkoły na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym;
4) Centrum Zdrowia Dziecka i Rodziny im. Jana Pawła II w Sosnowcu Sp. z o. o. – nazwa projektu: „Rozbudowa, modernizacja i doposażenie Oddziału Klinicznego Psychiatrii

[2] Pod adresem: https://dane.gov.pl/pl/dataset/839,wykaz-szko-i-placowek-oswiatowych
[3] Informacje pozyskane z Ministerstwa Zdrowia.

i Psychoterapii Wieku Rozwojowego w Centrum Zdrowia Dziecka i Rodziny im. Jana Pawła II w Sosnowcu". Inwestycja obejmuje m. in. modernizację pomieszczeń przeznaczonych na edukację;

5) Centrum Medyczne HCP Sp. z o. o. – nazwa projektu: „Psychiatria i psychogeriatria w Centrum Medycznym HCP – modernizacja i przebudowa istniejących oddziałów psychiatrycznych w Poznaniu oraz utworzenie jednostki psychogeriatrycznej w Luboniu". Inwestycja obejmuje m. in. utworzenie nowych powierzchni na potrzeby sal lekcyjnych;

6) Samodzielny Publiczny Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu – nazwa projektu: „Rozwój infrastruktury i standardów opieki psychiatrycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych w Samodzielnym Publicznym Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu". Inwestycja obejmuje m. in. Powstanie dodatkowych nowych i przestronnych pomieszczeń – sale lekcyjne, w których będzie realizowany obowiązek nauki;

7) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siedlcach – nazwa projektu: „Rozbudowa budynku Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Siedlcach o Poradnię Zdrowia Psychicznego i Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dzieci i Młodzieży oraz doposażenie Oddziału Psychiatrycznego stacjonarnego dla dorosłych wraz z wymianą nawierzchni dojazdowej". Inwestycja obejmuje m. in. Utworzenia Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w nowej części budynku: Piętro 1 budynku zostanie przeznaczone na Oddział dzienny psychiatryczny dla dzieci i młodzieży wraz ze szkołą;

8) Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku –nazwa projektu: „Budowa Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży na terenie Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku". Inwestycja obejmuje m. in. Budowę pomieszczeń na potrzeby edukacji szkolnej w ramach Oddziału Psychiatrycznego Dziecięco-Młodzieżowego;

9) Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej Sp. z o. o. (w Sokołówce) – nazwa projektu: „Budowa oddziału psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży oraz oddziału psychiatrycznego ogólnego dla dorosłych wraz z wyposażeniem w Wojewódzkim Zakładzie Opieki Psychiatrycznej w Sokołówce". Inwestycja obejmuje m. in. utworzenie sal do zajęć dydaktycznych.

Inwestycje dotyczące rozwoju infrastruktury edukacyjnej w podmiotach leczniczych są najczęściej realizowane przy okazji większych inwestycji infrastrukturalnych w obszarze zdrowia, w szczególności w projektach o charakterze kompleksowym, obejmujących zarówno modernizację, jak i doposażenie oddziałów. Podejście to pozwala na pełniejszą integrację wsparcia edukacyjnego z procesem leczenia. Jednocześnie należy podkreślić, że realizacja tego typu zadań nie jest wykluczona, a beneficjenci mają możliwość kształtowania zakresu projektów zgodnie z potrzebami, jeśli mieści się on w katalogu działań kwalifikowalnych danego naboru. Wola uwzględnienia infrastruktury edukacyjnej powinna więc być przejawiana również przez samych beneficjentów na etapie projektowania przedsięwzięcia. Należy jednak zauważyć, że dofinansowanie inwestycji dotyczących infrastruktury edukacyjnej musi być powiązane z działaniami służącymi realizacji świadczeń zdrowotnych, aby uzyskać środki z Ministerstwa Zdrowia.

Ad 3 i 7.

Przepisy oświatowe umożliwiają przepływ informacji pomiędzy *szkołami przyszpitalnymi a szkołami macierzystymi* i podmiotami leczniczymi. Dyrektor każdej jednostki oświatowej

odpowiada za prawidłową, zgodną z prawem organizację pracy – niezależnie od miejsca czy specyfiki funkcjonowania danej jednostki[4].

Równocześnie, kurator oświaty w szczególności sprawuje nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi przedszkolami, innymi formami wychowania przedszkolnego, szkołami, placówkami oraz kolegiami pracowników służb społecznych, które znajdują się na obszarze danego województwa[5]. Nadzór pedagogiczny polega m.in. na obserwowaniu, analizowaniu i ocenianiu przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek, jak również na udzielaniu pomocy szkołom i placówkom, a także nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych[6]. Dlatego też nieprawidłowości dotyczące pracy jednostek systemu oświaty należy zgłaszać do właściwego terytorialnie kuratora oświaty, sprawującego bezpośredni nadzór pedagogiczny nad przedszkolami, szkołami i placówkami w danym województwie.

We wszystkich kuratoriach oświaty zostali również wyznaczeni wizytatorzy ds. edukacji włączającej[7] (po 2 osoby w każdym z 16 kuratoriów), do których dyrektorzy szkół, nauczyciele i rodzice mogą kierować pytania lub wątpliwości związane ze stosowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa oświatowego.

Ad 4.

Dyrektorzy przedszkoli, szkół i placówek mają obowiązek określać na każdy rok szkolny potrzeby szkół i placówek w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w nich zatrudnionych. Taki obowiązek nakładają na nich przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe[8]. Środki na realizacje tych zadań są w dyspozycji organów prowadzący szkoły, które są zobowiązane wyodrębniać w swoich budżetach środki na dofinasowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, zgodnie z art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela[9]. Nauczyciele mają zatem możliwość poszerzania kompetencji przez udział w różnego rodzaju formach kształcenia ustawicznego, odpowiadających zarówno ich indywidualnym potrzebom, jak i potrzebom szkoły, w której są zatrudnieni. Zgodnie z przepisami § 4 ww. rozporządzenia w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, dyrektorzy szkół do dnia 31 października danego roku składają do organu prowadzącego wnioski o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w następnym roku kalendarzowym, uwzględniające określone w tym zakresie potrzeby szkół i nauczycieli.

Organ prowadzący, w porozumieniu z dyrektorami szkół, ustala corocznie maksymalną kwotę dofinansowania doskonalenia nauczycieli oraz formy i specjalności kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

[4] Art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.).
[5] Art. 51 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy.
[6] Art. 55 ust. 1 pkt 1 i 3 ww. ustawy- Prawo oświatowe.
[7] https://ore.edu.pl/2024/10/wizytatorzy-ds-edukacji-wlaczajacej-2/
[8] Dz. U. z 2023 r. poz. 2628
[9] Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.

Ad 5.

Do udziału w przedsięwzięciu pn. „Wyjście z klasą” ustanowionego Komunikatem Ministra Edukacji z dnia 13 października 2025 r.[10], były uprawnione publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe i ponadpodstawowe dla dzieci i młodzieży, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a, b i c oraz placówki, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy-Prawo oświatowe. Celem przedsięwzięcia było uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w kulturze, poznawanie miejsc pamięci i dziedzictwa narodowego oraz osiągnięć nauki, a także rozwijanie kompetencji społecznych, kulturowych i twórczych. Przedsięwzięcie wspierał realizację podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz poszerzało ofertę edukacyjną placówek oświatowych, umożliwiając uczniom zdobywanie wiedzy w sposób atrakcyjny i praktyczny. Dodatkowo celem przedsięwzięcia było rozwijanie ciekawości świata i wrażliwości kulturowej oraz zapewnienie szerszego dostępu do kultury, niezależnie od miejsca zamieszkania uczestników. Przedsięwzięcie będzie realizowane do 31 grudnia 2025 roku.

Ad 6.

W projektach nadzorowanych przez MEN w perspektywie finansowej 2021-2027 nie ma obecnie możliwości objęcia wsparciem *szkół i oddziałów przyszpitalnych*. Jeśli chodzi o inne źródła zewnętrzne (w ramach środków UE), warto rozważyć zapoznanie się z przedsięwzięciami nadzorowanymi przez Ministerstwo Zdrowia oraz realizowanymi w ramach Programów Regionalnych (nadzorowanymi przez poszczególne urzędy marszałkowskie – 16 odrębnych programów).

Ad 8.

Szkoły specjalne zorganizowane w podmiotach leczniczych działają w systemie oświaty, poprzez umocowanie w przepisach art. 4 pkt 2 lit. b oraz art. 128 ustawy – Prawo oświatowe.

Zgodnie z ww. przepisami prawa, przez szkołę specjalną lub oddział specjalny należy rozumieć szkołę lub oddział zorganizowane w podmiocie leczniczym, o którym mowa w przepisach o działalności leczniczej, oraz w jednostce pomocy społecznej, w celu kształcenia dzieci i młodzieży przebywających w tym podmiocie lub jednostce, w których stosuje się odpowiednią organizację kształcenia oraz specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze, zorganizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 128 ust. 3, tj. rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 23 stycznia 2025 r. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych oraz w oddziałach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej[11].

W MEN na bieżąco prowadzone są prace nad zmianami i opracowywaniem rozwiązań legislacyjno-organizacyjnych, w celu zapewnienia dzieciom i uczniom ze zróżnicowanymi potrzebami odpowiednich do ich potrzeb warunków kształcenia, wychowania i opieki. W toku prac, rozważona zostanie rekomendacja dotycząca dostosowania nazewnictwa do specyfiki pracy *szkół przyszpitalnych.*

[10] https://www.gov.pl/web/edukacja/wyjscie-z-klasa
[11] Dz. U. z 2025 r. poz. 115

Ad 9.

MEN rozważy ujęcie w kierunkach polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027 zagadnienia związanego ze współpracą szkół specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych, sanatoriach i uzdrowiskach ze *szkołami macierzystymi* uczniów.

Ad 10 i 16.

Zgodnie z § 6 ust. 9 rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 23 stycznia 2025 r. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych oraz w oddziałach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej[12], pracę zespołu pozalekcyjnego i grupy wychowawczej organizuje się w ciągu całego roku, również w okresie ferii zimowych i ferii letnich oraz w dniach wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

Przy podziale łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego uwzględniane są dane wykazane w bazie danych systemu informacji oświatowej (SIO) w zakresie pozalekcyjnych zajęć wychowawczych lub grup wychowawczych prowadzonych w szkołach podstawowych specjalnych i szkołach ponadpodstawowych specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych. W tym zakresie liczbę wychowanków oblicza się jako sumę liczby wychowanków w okresie od dnia 16 czerwca 2024 r. do dnia 15 czerwca 2025 r. podzieloną przez liczbę dni w tym okresie, zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 28 lipca 2025 r. w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2026[13].

W celu wykazania wychowanków zespołu pozalekcyjnych zajęć wychowawczych lub grupy wychowawczej w szkole zorganizowanej w podmiocie leczniczym w SIO tworzone są oddziały dodatkowe „Pozalekcyjne zajęcia wychowawcze w szkole zorganizowanej w podmiocie leczniczym". Wychowankowie przypisywani są do tych oddziałów jednostkowo wraz z datą rozpoczęcia i zakończenia korzystania z tych zajęć.

Biorąc pod uwagę ww. przepis prawa oraz sposób podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych, wykazane dane w SIO, w zakresie pozalekcyjnych zajęć wychowawczych lub grup wychowawczych, powinny odzwierciedlać stan faktyczny uczestnictwa danego ucznia w tych zajęciach. Ponadto, w obecnym stanie prawnym niemożliwe jest wdrożenie w SIO oznaczenia trybu pracy oddziału, ponieważ zgodnie z ww. przepisem praca zespołu pozalekcyjnego i grupy wychowawczej powinna być zorganizowana w sposób ciągły przez cały rok. Sposób gromadzenia danych w bazie danych SIO musi być zgodny z obowiązującymi przepisani prawa.

Natomiast ewentualne doprecyzowanie przepisów ww. rozporządzenia w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych oraz w oddziałach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej, w zakresie organizacji pozalekcyjnych zajęć wychowawczych w *szkołach przyszpitalnych* wymaga całościowej analizy uwzględniającej specyfikę pracy poszczególnych jednostek oświatowych zorganizowanych w różnych rodzajach, typach podmiotów leczniczych, która najczęściej determinuje funkcjonowanie jednostek oświatowych. MEN rozważa przeprowadzenie takiej analizy.

[12] Dz. U. z 2025 r. poz. 115
[13] Dz. U. z 2025 r. poz. 1032

Ad 11 i 20.

W MEN działa Departament Edukacji Włączającej, do którego zadań należy prowadzenie spraw z zakresu m.in. organizacji pracy przedszkoli specjalnych, oddziałów specjalnych i szkół specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych.

W Ośrodku Rozwoju Edukacji (jednostka podległa MEN), powołano wizytatorów ds. edukacji włączającej, o których mowa powyżej w treści pisma, których rolą jest m.in. wspieranie dyrektorów przedszkoli i szkół, w tym także zorganizowanych w podmiotach leczniczych, oraz rodziców uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi poprzez udzielanie informacji, konsultacje i porady w zakresie stosowania prawa. Ośrodkowi Rozwoju Edukacji powierzono zadanie organizowania cyklicznych spotkań ww. wizytatorów, które umożliwiają dzielenie się wiedzą i wymianę doświadczeń oraz upowszechnianie dobrych praktyk.

Ad 12.

W październiku i listopadzie 2025 r. MEN przeprowadziło za pośrednictwem Strefy Pracownika stowarzyszonej z systemem informacji oświatowej, ankietę pn. „Infrastruktura Oświatowa – stan obecny, zapotrzebowanie, plany inwestycyjne". Ankieta objęła swoim zasięgiem wszystkie placówki oświatowe, ze szczególnym uwzględnieniem placówek edukacyjnych. Placówki odpowiadały na pytania niezależnie od stosunku prawnego względem zajmowanej przez placówkę nieruchomości (wynajem/użyczenie/własność), organu prowadzącego (podmioty publiczne i niepubliczne), typu placówki (szkoły specjalne, artystyczne, sportowe) itp. Celem ankiety było zebranie danych dotyczących infrastruktury, w której na co dzień przebywają dzieci, młodzież i pracownicy związani z oświatą. Dane posłużą do planowania prac departamentów merytorycznych MEN (zgodnie z właściwością), a także do oceny ryzyka klimatycznego prowadzonej w ramach przygotowań do prac nad Krajową Strategią Adaptacji. Ankieta została skierowana do ponad 55 000 placówek oświatowych i została dostosowana w taki sposób do grona odbiorców, aby mogły na nią odpowiadać placówki edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze i specjalne – niezależnie od typu, wielkości, organu prowadzącego czy położenia geograficznego. Dyrektorzy szkół, którzy nie są administratorami budynków i korzystają z użyczonych/wynajmowanych powierzchni, również wypełniali ankietę posiłkując się własną znajomością budynków bądź zasięgając informacji od pracowników administracji budynków, kierowników gospodarczych czy dozorców, ponieważ celem ankiety nie było przeprowadzenie kontroli stanu technicznego budynków, a zebranie informacji dotyczących szeroko pojętej infrastruktury. Szacuje się, że w omawianej ankiecie wzięło udział ok. 20% placówek działających w podmiotach leczniczych w kraju. Jedynie jeden podmiot wyraził w formularzu opinię, że ta ankieta nie jest dla niego przeznaczona, jednocześnie komunikując m.in. braki w wyposażeniu dydaktycznym czy potrzebę posiadania sal dydaktycznych. Inne podmioty wskazywały np. na potrzebę remontu dachu czy wsparcia w uporządkowaniu otoczenia placówki.

Zarówno w wiadomościach elektronicznych informujących o ankiecie, jak i w Strefie Pracownika w zakładce ankiety, zamieszczona została informacja zawierająca dane kontaktowe (telefon i adres e-mail), które umożliwiały kontakt w sprawie ankiety. Pracownicy MEN udzielali na bieżąco wszelkich informacji zarówno telefonicznie, jak i pisemnie.

MEN jako instytucja administracji państwowej jest świadoma typów podlegających pod nią placówek i planuje metody zbierania danych w sposób adekwatny do celu i różnorodności

respondentów. Jednocześnie należy wskazać, że wypełnianie ankiet udostępnianych w Strefie Pracownika w zakładce ankiety nie jest czynnością obligatoryjną.

Ad 13.

Przepisy prawa oświatowego umożliwiają *szkołom przyszpitalnym* realizację podstawy programowej kształcenia ogólnego w sposób dostosowany do potrzeb i możliwości dzieci oraz uczniów objętych hospitalizacją w podmiotach leczniczych, a wszystkie działania w tym zakresie organizowane są w czasie uzgodnionym z kierownikiem podmiotu leczniczego lub ordynatorem oddziału szpitalnego[14].

Uczniowi organizuje się kształcenie oraz specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze w szkol specjalnej lub oddziale specjalnym, zorganizowanych w podmiocie leczniczym, odpowiednio do wskazań lekarza prowadzącego leczenie.

W przypadku ucznia przebywającego w podmiocie krócej niż 9 dni, dyrektor szkoły specjalnej zorganizowanej w podmiocie leczniczym lub dyrektor szkoły mających siedzibę poza podmiotem, w których strukturze utworzono oddział specjalny zorganizowany w podmiocie, może odstąpić od organizowania zajęć edukacyjnych, z tym że dla ucznia przewlekle chorego, którego leczenie wymaga częstej hospitalizacji, organizuje się zajęcia edukacyjne niezależnie od okresu pobytu w podmiocie.

Dyrektor szkoły specjalnej zorganizowanej w podmiocie leczniczym lub dyrektor szkoły mających siedzibę poza podmiotem, w których strukturze utworzono oddział specjalny zorganizowany w podmiocie, na wniosek nauczyciela, kierownika podmiotu lub upoważnionego przez niego lekarza, ze względu na stan zdrowia ucznia, może zezwolić na:

- odstąpienie od realizacji niektórych treści nauczania obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- zmniejszenie liczby godzin zajęć edukacyjnych,
- odstąpienie od udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych na czas wskazany przez lekarza.

Jednocześnie, dyrektor szkoły zwalnia ucznia z wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego albo z realizacji zajęć wychowania fizycznego lub informatyki – na podstawie opinii odpowiednio, o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia tych ćwiczeń wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii albo o braku możliwości uczestniczenia ucznia w tych zajęciach wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii.

Ad 14.

1 września 2024 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień[15], w zakresie realizacji szkoły w miejscu udzielania świadczeń. Ww. rozporządzenie wprowadziło zmiany w warunkach realizacji świadczenia gwarantowanego Centrum zdrowia psychicznego dla dzieci

[14] Art. 128 ustawy – Prawo oświatowe, rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 23 stycznia 2025 r. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych oraz w oddziałach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej (Dz. U. poz. 115), rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2572, z późn. zm.).

[15] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 sierpnia 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz. U. z 2024 r. poz. 1226).

i młodzieży – II poziom referencyjny, umożliwiając pacjentom w sposób elastyczny realizację obowiązku szkolnego w miejscu udzielania świadczeń lub w szkole, do której świadczeniobiorca uczęszczał przed przyjęciem do oddziału dziennego lub do której został przyjęty w trakcie pobytu w tym oddziale, jeżeli jest to korzystne dla procesu zdrowienia świadczeniobiorcy. Ponadto rozporządzenie doprecyzowuje, iż realizacja świadczeń w oddziale dziennym w miejscu udzielania świadczeń może odbywać się w następujących formach:

a) w oddziale specjalnym lub szkole specjalnej, zorganizowanych w podmiocie leczniczym, z uwzględnieniem przepisów art. 128 ust. 1–3 i art. 4 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe[16], w których stosuje się odpowiednią organizację kształcenia oraz specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze zorganizowane zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej lub

b) z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w podmiocie leczniczym, w którym nie zorganizowano szkoły specjalnej, na podstawie przepisów art. 128 ust. 4–8 ustawy – Prawo oświatowe. Taką formę kształcenia zapewnia szkoła, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do podmiotu leczniczego, w którym nie zorganizowano szkoły specjalnej, na wniosek rodziców ucznia, a w przypadku uczniów pełnoletnich na wniosek tych uczniów, oraz w porozumieniu z kierownikiem tego podmiotu i organem prowadzącym tę szkołę. Zajęcia w takiej formie organizuje się uczniowi odpowiednio do wskazań lekarza prowadzącego leczenie ucznia. Warunki korzystania przez ucznia, który realizuje zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zgodnie z art. 128 ust. 4 ustawy – Prawo oświatowe, z urządzeń technologicznych (sprzętu komputerowego, elektronicznego) i pomieszczeń podmiotu leczniczego oraz ponoszenia kosztów ich utrzymania i bezpiecznego użytkowania określa umowa zawarta między organem prowadzącym szkołę, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do podmiotu leczniczego, a podmiotem leczniczym, w którym uczeń przebywa (art. 128 ust. 8 ustawy – Prawo oświatowe), lub

c) przez umożliwienie realizacji w podmiocie leczniczym indywidualnego nauczania zorganizowanego na podstawie orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania, na podstawie przepisów art. 127 ust. 2 i 16 ustawy – Prawo oświatowe, i przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, lub

d) przez umożliwienie realizacji w podmiocie leczniczym indywidualnego nauczania zorganizowanego na podstawie orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w indywidualnym kontakcie z nauczycielem lub nauczycielami, na podstawie art. 127 ust. 2 i 16a ustawy – Prawo oświatowe i rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży. Taką formę kształcenia na wniosek rodziców ucznia, a w przypadku uczniów pełnoletnich na wniosek tych uczniów, organizuje dyrektor szkoły w porozumieniu z organem prowadzącym tę szkołę.

W rozporządzeniu wskazano możliwe sposoby zapewnienia pacjentom realizacji obowiązku szkolnego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego. Należy również

[16] Ww. ustawa – Prawo oświatowe.

wskazać, iż rozporządzenie ma charakter informacyjny i nie nakłada na podmioty lecznicze dodatkowych obowiązków, a określa sposób realizowania obowiązku szkolnego.

Ad 15.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oświatowymi szkoła ponadpodstawowa specjalna zorganizowana w podmiocie leczniczym zapewnia kształcenie ogólne[17]. W przypadku ucznia szkoły ponadpodstawowej prowadzącej kształcenie zawodowe, uczeń ten po powrocie
do swojej macierzystej szkoły, uzupełnia obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia zawodowego teoretycznego oraz zajęcia prowadzone w ramach praktycznej nauki zawodu, określone w programie nauczania dla danej klasy. Dyrektor szkoły ponadpodstawowej prowadzącej kształcenie zawodowe, do której uczęszcza uczeń, ustala sposób uzupełnienia przez tego ucznia obowiązkowych zajęć z zakresu kształcenia zawodowego teoretycznego oraz praktycznej nauki zawodu[18].

Należy jednocześnie podkreślić, że praktyczna nauka zawodu jest najważniejszym elementem kształcenia zawodowego uczniów. Praktyczna nauka zawodu, realizowana przez szkołę w formie zajęć praktycznych, a w przypadku technikum, branżowej szkoły II stopnia oraz szkoły policealnej – również w formie praktyk zawodowych, ma na celu opanowanie przez uczniów lub pogłębienie praktycznych umiejętności zawodowych, niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie. Dlatego też, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie ramowych planów nauczania[19], wymiar godzin przeznaczonych na zajęcia organizowane w formie zajęć praktycznych w technikum, branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej nie może być niższy niż 50% godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe, a w branżowej szkole I stopnia - 60% godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe. Praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się w warunkach odpowiadających wymaganiom podstawy programowej kształcenia w danym zawodzie szkolnictwa branżowego, których spełnienie nie jest możliwe w podmiocie leczniczym, ze względu na brak w takim miejscu odpowiednio wyposażonych specjalistycznych pracowni i warsztatów, a także odpowiednich maszyn i narzędzi. Również stan zdrowia ucznia, często nie pozwala mu na udział w zajęciach praktycznych.

Jak wyżej wskazano, uczniowie technikum, branżowej szkoły II stopnia oraz szkoły policealnej mają obowiązek odbycia praktyk zawodowych w wymiarze i miejscach określonych w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie.

Należy przy tym zauważyć, że ograniczanie treści nauczania z zakresu kształcenia zawodowego może oznaczać niewłaściwe przygotowanie ucznia do wykonywania nauczanego zawodu. Osoby, które chcą uzyskać dyplom zawodowy, czyli dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji zawodowych, muszą zdać egzamin zawodowy/egzaminy zawodowe, tj. z części pisemnej tych egzaminów uzyskać co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania, a z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania, niezależnie od sposobu uzyskania wiedzy i umiejętności z zakresu poszczególnych kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie (egzamin jest taki sam dla

[17] Ww. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych oraz w oddziałach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej.
[18] Zgodnie z § 4 ust. 3 ww. rozporządzenia.
[19] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2024 r. poz. 80).

uczniów, jak i osób dorosłych, które np. ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy). Uczniowie, aby ukończyć szkołę muszą przystąpić do egzaminu zawodowego[20].

Biorąc pod uwagę powyższe, nie jest możliwym, aby uczniowie, którzy realizują kształcenie w różnych zawodach odbywali zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe w tzw. *szkołach przyszpitalnych*, bądź byli z nich zwalniani. Natomiast w toku dalszych prac pozostaje rozważenie wprowadzenia zapisu umożliwiającego zapewnienie przez dyrektora szkoły ponadpodstawowej prowadzącej kształcenie zawodowe, której uczeń długotrwale przebywa w podmiocie leczniczym, warunków do zrealizowania przez niego treści nauczania obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, które zostały zrealizowane w jego oddziale w okresie jego przebywania w podmiocie leczniczym, do końca danego etapu edukacyjnego.

W zakresie szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne należy zauważyć, że przedmiotowe sytuacje mogą być rozwiązywane przez wdrożenie wobec ucznia długotrwale hospitalizowanego procedury opisanej w art. 44zk ust. 10 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty[21], zgodnie z którą rada pedagogiczna może wyrazić zgodę na realizowanie obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu danej klasy w ciągu dwóch kolejnych lat, biorąc pod uwagę dotychczasowe osiągnięcia ucznia. Wobec przedstawionej rekomendacji można rozważyć rozszerzenie wytycznych tego przepisu o przypadki związane ze stanem zdrowia ucznia.

Odmiennie przedstawia się sytuacja uczniów szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne i kształcenie artystyczne. W zakresie zajęć edukacyjnych artystycznych realizowanych w grupie lub zbiorowo poprzez aktywny udział w kreacji artystycznej (jak orkiestra, chór bądź zespół kameralny w szkole muzycznej) istnieje możliwość zrealizowania tych zajęć w innym roku szkolnym pod warunkiem, że sytuacja nie dotyczy ucznia klasy programowo najwyższej. Aczkolwiek i w tym przypadku można np. dopełnić dotąd zrealizowaną przez ucznia liczbę godzin zajęć orkiestry poprzez zajęcia chóru. Ustalenie kompleksowych regulacji dla ucznia długotrwale hospitalizowanego w zakresie zajęć realizowanych indywidualnie, a w szczególności polegających na aktywnej kreacji ucznia (jak przedmiot główny w każdym typie szkoły artystycznej) wymaga pogłębionej analizy oraz przyjęcia wspólnych rozwiązań wypracowanych w porozumieniu z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, aby uzyskać regulacje zbieżne z ustalonymi dla przedmiotów zawodowych w technikach i branżowych szkołach II stopnia.

Ad 17.

Kwestie wymiany danych między *szkołami przyszpitalnymi* a podmiotami leczniczymi zostały uregulowane w przepisach art. 128 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, w których wskazano, iż w związku z organizowaniem kształcenia i specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych dla ucznia przyjętego do podmiotu leczniczego, podmiot leczniczy przekazuje szkole specjalnej lub oddziałowi specjalnemu zorganizowanym w podmiocie leczniczym dane uczniów, o których mowa w art. 25 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r.
o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta[22], niezbędne do prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania.

[20] W przypadku uczniów będących młodocianymi pracownikami, którzy zawarli umowę z pracodawcą będącym rzemieślnikiem – mają obowiązek przystąpienia do egzaminu czeladniczego.
[21] Dz. U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.
[22] Dz. U. z 2024 r. poz. 581

Na podstawie ww. przepisu ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, dokumentacja medyczna ucznia zawiera co najmniej oznaczenie pacjenta, pozwalające na ustalenie jego tożsamości:

- nazwisko i imię (imiona),
- datę urodzenia,
- oznaczenie płci,
- adres miejsca zamieszkania,
- numer PESEL, jeżeli został nadany, w przypadku noworodka – numer PESEL matki, a w przypadku osób, które nie mają nadanego numeru PESEL – rodzaj i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
- w przypadku gdy pacjentem jest osoba małoletnia, całkowicie ubezwłasnowolniona lub niezdolna do świadomego wyrażenia zgody – nazwisko i imię (imiona) przedstawiciela ustawowego oraz adres jego miejsca zamieszkania.

Jednocześnie, przepisy RODO[23] w art. 6 ust. 3 oraz 9 ust. 2 lit. g wskazują warunki, jakie powinny być spełnione, aby przetwarzanie danych osobowych odbywało się w sposób legalny oraz bezpieczny dla osób, których dane dotyczą. Część danych osobowych to dane dotyczące zdrowia, a więc zgodnie z art. 9 RODO szczególny ich rodzaj, których co do zasady nie można przetwarzać, chyba że spełniony jest jeden z warunków wskazanych w ustępie
2 wyżej wymienionego art. 9 RODO. Na podstawie art. 9 ust. 2 lit. g możliwe jest przetwarzane danych dotyczących zdrowia, jeżeli jest to niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które są proporcjonalne do wyznaczonego celu, nie naruszają istoty prawa do ochrony danych i przewidują odpowiednie i konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą.

Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 3 RODO, jeżeli podstawą przetwarzania danych jest obowiązek prawny lub interes publiczny, to taka podstawa musi być określona w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Przepisy te powinny przede wszystkim określać cel przetwarzania danych, ale mogą także regulować kwestie szczegółowe takie jak ogólne warunki zgodności z prawem, rodzaj danych podlegających przetwarzaniu, osoby, których dane dotyczą, podmioty, którym można ujawnić dane osobowe cele, w których można je ujawnić, ograniczenia celu, okresy przechowywania oraz operacje i procedury przetwarzania, w tym środki zapewniające zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania danych.

Ad 18.

Podczas spotkania zorganizowanego przez MEN 12 grudnia 2025 r. ze wszystkimi dyrektorami przedszkoli specjalnych i szkół specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych, dyrektorzy tych jednostek oświatowych zorganizowanych w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego oraz w zakładach rehabilitacji leczniczej, zgłosili problemy związane z:

- coraz mniejszą liczbą kontraktów zawieranych przez Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) z ww. zakładami,

[23] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

– wytycznymi NFZ, aby leczenie uzdrowiskowe dla dzieci młodzieży organizowane było jedynie w miesiącach letnich,

– za zbyt małą liczbą skierowań dla dzieci i uczniów na leczenie uzdrowiskowe wystawianych przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, związaną z czasochłonnym wypełnianiem takich skierowań.

Powyższe problemy mają negatywny wpływ na organizację pracy przedszkoli specjalnych i szkół specjalnych zorganizowanych w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego i w zakładach rehabilitacji leczniczej oraz stanowią zagrożenie likwidacją ww. jednostek oświatowych, w związku ze zmniejszającą się liczbą dzieci i uczniów obejmowanych takimi formami leczenia, co skutkuje także utratą pracy przez nauczycieli zatrudnionych w jednostkach oświatowych działających w zakładach leczniczych.

MEN wystąpiło w tej sprawie, zgodnie z właściwością do Ministerstwa Zdrowia z prośbą o zbadanie powyższych kwestii i podjęcie działań zaradczych w tych zakresach.

MEN zapewniło regulacje prawa oświatowego związane z organizacją kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych oraz w oddziałach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej[24], jak również w przypadku niezorganizowania szkoły specjalnej w podmiocie leczniczym[25]. Regulacje ta dotyczą również dzieci przebywających na krótkoterminowych turnusach rehabilitacyjnych.

Dziecku lub uczniowi organizuje się kształcenie oraz specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze w przedszkolu specjalnym, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej specjalnej, szkole specjalnej lub oddziale specjalnym zorganizowanych w podmiocie leczniczym, odpowiednio do wskazań lekarza prowadzącego leczenie.

W przypadku dziecka lub ucznia przebywającego w podmiocie krócej niż 9 dni, odpowiednio dyrektor przedszkola specjalnego lub szkoły specjalnej zorganizowanych w podmiocie, lub dyrektor przedszkola lub szkoły mających siedzibę poza podmiotem, w których strukturze utworzono oddział specjalny zorganizowany w podmiocie, może odstąpić od organizowania zajęć edukacyjnych, z tym że dla ucznia przewlekle chorego, którego leczenie wymaga częstej hospitalizacji, organizuje się zajęcia edukacyjne niezależnie od okresu pobytu w podmiocie.

Dyrektor odpowiednio przedszkola specjalnego lub szkoły specjalnej zorganizowanych w podmiocie, lub dyrektor przedszkola lub szkoły mających siedzibę poza podmiotem, w których strukturze utworzono oddział specjalny zorganizowany w podmiocie, na wniosek nauczyciela, kierownika podmiotu lub upoważnionego przez niego lekarza, ze względu na stan zdrowia ucznia, może zezwolić na:

- odstąpienie od realizacji niektórych treści nauczania obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- zmniejszenie liczby godzin zajęć edukacyjnych,
- odstąpienie od udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych na czas wskazany przez lekarza.

Natomiast w przypadku niezorganizowania szkoły specjalnej w podmiocie leczniczym, istnieje możliwość (od 1 września 2022 r.) realizowania przez uczniów objętych hospitalizacją zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w tych podmiotach. Wówczas szkoła, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do podmiotu

[24] Ww. rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych oraz w oddziałach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej.
[25] Art. 128 ust. 4 – 8 ustawy – Prawo oświatowe.

leczniczego, w którym nie zorganizowano szkoły specjalnej, na wniosek rodziców ucznia, a w przypadku uczniów pełnoletnich – tych uczniów, oraz w porozumieniu z kierownikiem tego podmiotu i organem prowadzącym tę szkołę, umożliwia uczniowi realizację w podmiocie leczniczym zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia w takiej formie organizuje się uczniowi odpowiednio do wskazań lekarza prowadzącego leczenie ucznia i są one realizowane[26] z wykorzystaniem narzędzia informatycznego (Zintegrowana Platforma Edukacyjna), lub

- z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej zapewniających wymianę informacji między nauczycielem, uczniem i rodzicem, lub
- przez podejmowanie przez ucznia aktywności określonych przez nauczyciela potwierdzających zapoznanie się ze wskazanym materiałem lub wykonanie określonych działań, lub
- w inny sposób niż określone powyżej, umożliwiający kontynuowanie procesu kształcenia i wychowania.

O sposobie lub sposobach realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny, tj. właściwego terytorialnie kuratora oświaty.

Dyrektor szkoły, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do podmiotu leczniczego, w którym nie zorganizowano szkoły specjalnej, na wniosek nauczyciela, kierownika podmiotu leczniczego lub upoważnionego przez niego lekarza, może – ze względu na stan zdrowia ucznia – zezwolić na:

- odstąpienie od realizacji niektórych treści nauczania obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- zmniejszenie liczby godzin zajęć edukacyjnych,
- odstąpienie od udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych na czas wskazany przez lekarza.

W przypadku ucznia przebywającego w podmiocie leczniczym krócej niż 9 dni dyrektor szkoły, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do podmiotu leczniczego, w którym nie zorganizowano szkoły specjalnej, może odstąpić od organizowania zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość; nie dotyczy to ucznia przewlekle chorego, którego leczenie wymaga częstej hospitalizacji.

Warunki korzystania przez ucznia, który realizuje zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, z urządzeń technologicznych (sprzętu komputerowego, elektronicznego) i pomieszczeń podmiotu leczniczego oraz ponoszenia kosztów ich utrzymania i bezpiecznego użytkowania określa umowa zawarta pomiędzy organem prowadzącym szkołę, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do podmiotu leczniczego, a podmiotem leczniczym, w którym uczeń przebywa.

We właściwości Ministerstwa Zdrowia pozostają kwestie związane z organizacją turnusów rehabilitacyjnych, w tym np. długość ich trwania, w których uczestniczą m.in. dzieci i uczniowie objęci odpowiednio wychowaniem przedszkolnym, obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki, przy czym nauka jest obowiązkowa do ukończenia 18. roku życia[27].

Ad 19.

[26] Art. 125a ust. 3 i 4 ustawy – Prawo oświatowe.
[27] Art. 35 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe.

Priorytetem Ministra Edukacji jest wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży oraz budowanie nowoczesnej, empatycznej i otwartej szkoły – bezpiecznej, dostępnej i przyjaznej każdemu uczniowi i uczennicy. Dlatego w centrum działań MEN znajduje się troska o wsparcie potrzeb wszystkich dzieci i młodzieży, a jednym z kluczowych celów jest wzmacnianie roli szkoły jako miejsca nie tylko nauki, ale i wsparcia – przestrzeni, w której każdy uczeń może czuć się bezpieczny, zrozumiany i akceptowany.

Jednym z narzędzi wyrównywania szans edukacyjnych zapewnionych w systemie oświaty jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna. Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest jedną z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej przedszkola, szkoły i placówki. Przepisy w tym zakresie reguluje rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach[28].

Obowiązujące przepisy zapewniają możliwość organizowania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w sposób dostosowany do potrzeb uczniów, przy uwzględnieniu specyfiki funkcjonowania szkół specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych.

Ad 21.

Kształcenie w zakresie *pedagogiki leczniczo-terapeutycznej* jest uregulowane w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela[29], wydanym w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej. Przepisy tego rozporządzenia mają zastosowanie dla cykli kształcenia rozpoczętych od roku akademickiego 2019/2020 (tj. od dnia 1 października 2019 r.). Kształcenie przyszłych nauczycieli pedagogów specjalnych w zakresie *pedagogiki leczniczo-terapeutycznej* może mieć miejsce na jednolitych studiach magisterskich na kierunku „pedagogika specjalna", a także na studiach podyplomowych w zakresie *pedagogiki leczniczo-terapeutycznej* (trwających nie krócej niż 3 semestry) – ta ostatnia opcja jest przeznaczona dla osób już wykonujących zawód nauczyciela, które pragną uzyskać dodatkowe kwalifikacje z tego zakresu.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że uczelnie są autonomiczne we wszystkich obszarach swojego działania na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce[30] (dalej: „ustawa PSWN"). Nadzór nad uczelniami wyższymi sprawuje Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Podstawą systemu szkolnictwa wyższego i nauki jest wolność nauczania, twórczości artystycznej, badań naukowych i ogłaszania ich wyników oraz autonomia uczelni. W związku z tym uczelnie swobodnie kształtują swoją ofertę dydaktyczną, mają prawo do kreowania
i modyfikowania programów studiów oraz programów studiów podyplomowych. Inicjatywy dotyczące tworzenia studiów na określonym kierunku, określonego zakresu w ramach kierunku studiów (np. modułu specjalnościowego), studiów podyplomowych pozostają w gestii uczelni. Podjęcie przez władze uczelni decyzji w takiej sprawie jest poprzedzone przede wszystkim stosowną analizą kosztów, rozpoznaniem możliwości uczelni, w tym w zakresie kadry, infrastruktury, oceną zapotrzebowania otoczenia społeczno-gospodarczego oraz zainteresowania kandydatów na kształcenie. Uczelnie korzystają z przewidzianych w ustawie PSWN rozwiązań mających na celu zapewnienie jakości

[28] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).
[29] Dz. U. z 2024 r. poz. 453
[30] Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.

kształcenia przy jednoczesnym umożliwieniu właściwego reagowania na zmiany zachodzące w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Powyższe ma także zastosowanie w przypadku tworzenia studiów podyplomowych, z tym że w przypadku studiów podyplomowych – podmiotami uprawnionymi do prowadzenia tych studiów są nie tylko uczelnie, ale także instytuty badawcze, instytuty PAN oraz Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego (stosownie do art. 160 ustawy PSWN).

Uczelnie samodzielnie opracowują programy studiów na prowadzonych kierunkach studiów (programy studiów podyplomowych – podmioty uprawnione do ich prowadzenia), uwzględniając w treściach kształcenia najbardziej aktualny stan wiedzy w danej dziedzinie, charakter kształcenia i uzyskiwane kompetencje zawodowe. Należy zaznaczyć, że w przypadku studiów i studiów podyplomowych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela uczelnie (a także inne podmioty uprawnione do prowadzenia studiów podyplomowych) są obowiązane uwzględnić w ustalanych programach studiów i studiów podyplomowych wszystkie wymagania standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela określonego w ww. rozporządzeniu w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (por. art. 68 ust. 1 i 3 pkt 4 ustawy PSWN). Zgodnie z ustawą PSWN standard kształcenia jest zbiorem reguł i wymagań w zakresie kształcenia dotyczących: sposobu organizacji kształcenia, osób prowadzących to kształcenie, ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się, a także sposobu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się (art. 68 ust. 2 ustawy PSWN).

Natomiast, mając na względzie przedstawiony w rekomendacji nr 21 problem niedoboru wykwalifikowanych kadr w zakresie *pedagogiki leczniczo-terapeutycznej*, uprzejmie wskazuję, że uczelnie mają możliwość dostosowania swojej oferty kształcenia pod konkretne potrzeby pracodawców. Uczelnie mogą bowiem prowadzić kształcenie na studiach oraz studiach podyplomowych przy udziale pracodawcy związanego z daną branżą, a także kształcenie na jego zamówienie, mogą też prowadzić studia we współpracy z organem nadającym uprawnienie do wykonywania zawodu, organem przeprowadzającym postępowanie egzaminacyjne w ramach uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodu, organem samorządu zawodowego, organizacją gospodarczą lub organem rejestrowym. Przykładem prowadzenia kształcenia na zlecenie (zgodnie z zapotrzebowaniem na wykwalifikowane kadry) jest realizacja przez grupę uczelni studiów podyplomowych, zleconych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w ramach doskonalenia kadr systemu oświaty na podstawie art. 464 ustawy PSWN.

Kształcenie nauczycieli na studiach lub studiach podyplomowych w zakresie pedagogiki leczniczo-terapeutycznej może być dofinansowane ze środków przeznaczonych na doskonalenie zawodowe nauczycieli. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe[31], organ prowadzący, w porozumieniu z dyrektorami szkół, ustala corocznie maksymalną kwotę dofinansowania doskonalenia nauczycieli oraz formy i specjalności kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Izabela Ziętka

[31] Dz. U. z 2023 r. poz. 2628

Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/